

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
 külföldre: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— november 7.

(1, 2, 3. stb.) Jön tehát az oszlopos numerus, a —

10!

Divó szám ez igen sok tekintetben is; áll egy számból (valaki, a ki protezsál) és egy nullából (az, a kit az a valaki protezsál.)

Azonban nemcsak a senkinek van szüksége valakire, de a szám sem lehet el nullák nélkül, így nevelik föl a modern embert a hozzácsatlakozó nullák egyesből tízessé, százassá, ezressé s ha ügyesen viselkedik akár milliommossá is!

Alig van szám, melynek oly kevés vonatkozása van a magyar nyelvhez, népköltészetben és szokásokban, történelemben, stb. mint a tizes számnak. A tized, a tizedes a tizházigazda csaknem egyedül állanak s a tizedesrendszer litere, métere és a félben maradt valuta számításai, a fonttal, röffel, garással stb. s általában a megfelelő elnevezésekkel szemben csak oly lassan foglalnak tért, mint a többi ugynevezett reform művek!

Szigoru ábrázatot kölcsönöz a számnak a tizparancsolat; Mózes hozta le Sinai hegyéről, hogy épen a Mózes-hitűek ne tartásák meg fölötté szigoruan!

Meg kell tartanunk, a mi sorrend; tiz után következik a

11!

Őszintén megvalljuk, hogy ezzel a színtelen numerussal nem is igen foglalkoztunk volna, ha nem lenne benne a cikkünkbe fölélt számsorban.

Nincs története, nincs színe, nincs jelentősége, legföljebb annyi, hogy tizenegy órára véget érnek a leghosszabb komédiák is... Talán a politikai komédia is, mielőtt tragédiává fajulna...

... Nem remegsz nyájas olvasóm? Az óra üt és itt van a tizenkető!

Debrecen közbiztonsága.

— nov. 7.

(gr.) A nagyerdei faszorban elkövetett rablás, amely rendőrségünk felszerelésének gyatravoltát, szellemének megbízhatlanságát tette nyilvánvalóvá s bebizonyította, hogy éjjel városunk lakosságára csakis a jó Isten visel gondot; a hurokvetők kényelmes munkássága, a mely azt bizonyítja, hogy utcáinkon fényes nappal sem ér

erőt a polgárság veritékenes filléreiből fenntartott rendőrség; legutóbb pedig a Méliusz-téren elkövetett vakmerő rablógyilkosság („mutare melius in consilio“) tette újfent aktuálisá Debrecen kritikan aluli közbiztonságának, a debreceni rendőrség legeslegaleacsonyabb foku használhatóságának kérdését.

Egy kis visszatekintéssel kezdjük meg fejtegetéseinket, a mivel kapcsolatban megjegyzi e sorok írója, hogy sokáig távol élvén e várostól, egyes adataiban itt-ott tévedhetett, érdemben azonban a tapasztalások kellőképen igazolják e kérdésben való felfogását.

A 80-as években, az akkori főispán idejében történt, hogy közgyűlésünk hozzálátott a város elavult szabályrendeleteinek az 1881. évi XXXI. t.c. értelmében való átalakításához. Akkoriban erősen forrtak városunkban a párt-szenvedélyek. Szemben állottak az akkori szabadelvűpárt és a függetlenségipárt. Az utóbbinak az ev. ref. egyház keretében volt tökéletes hatalma, az előbbi minden téren és különösen a városi közigazgatás mezején rendelkezett tulsulylyal. A hol nincs harc, ott nincs élet, így tehát nem hibáztatjuk, hogy a pártok folytonos küzdelemben állottak s miútt valami várostromnál, úgy igyekeztek egymástól talpalatnyi terenként elfoglalni a hatalmat.

Mikor a „rendőrség“ tételének tárgyalásához ért a közgyűlés, akkor valami nagyon sajátos dolog történt. Kétségtelen volt, hogy a rendőrkapitányokat a polgárság választja, így is csinálták meg a szabályrendeletet, a törvény azonban egéruat hagyott a rendőrfőkapitány választásának mikéntjére nézve. A főispán — saját akkor divó álláspontjához hiven — azt a felfogást emelte érvényre, többségben levő támogatóinak segítségével, hogy a főkapitányt a főispán nevezi ki. Megtörtént tehát az a páratlan tréfa, hogy az alsóbb fokozatot betöltő rendőrkapitányokat a közgyűlés választja, fejüket, a főkapitányt ellenben a főispán helyezi a sokkal nagyobb felelősséggel járó, a polgárság érdekeit az államnál sokkal közelebről érintő hatáskörbe. Ne is küllőferezzünk soká, hanem mondjuk ki aperte, hogy az öreg Tisza rendszerének megfelelő politikai rendőrfőkapitányt választottak, ami — bőséges tapasztalásaink által is igazolva — nagyon, de nagyon távol áll a rendőrség eszményi feladataitól, a melyek abban

kulminálnak, hogy saját területén a rendet és közbiztonságot fenntartsa.

Akkoriban néhai Boczkó Sámuel lépett át a városi főjegyzői székből a rendőrfőkapitányéba. Megközelíthetetlen jellemű, erélyes és buzgó tisztviselő volt. Más nem lehetett erre a célra kiszemelni, annyira mellette volt a város egész közvéleménye. Azonban különös volt az ő helyzete. Meg volt írva a csillagokban, hogy erről a helyről többé előre nem léphetett, nem is mozdult ki onnan a külömben is ambiciózus férfiu, mert mindenki attól tartott, hogy ha onnan kibocsátják, akkor az ő helyére a főispán — politikai szolgálatainak jutalmául — Végh Gyula, akkor II. kerületi rendőrkapitány urat nevezi ki. Teljes tisztelettel viseltetünk ennek személye iránt is, de a mióta csakugyan ő került az elhunyt Boczkó Sámuel hatáskörébe, azon idő óta datálódik közbiztonsági állapotainknak súlyedése, a mely súlyedésnek — számtalan kisebb nagyobb eseten kívül — a fejtegetésünk elején elősorolt szörnyűségek a koronái. Oly gyors egymásutánban ismétlődő esetek azok, hogy együttvéve és külön-külön már nem is kivételes esetek, de jellemző tulajdonságai a szerencsétlen helyzetnek.

Meg kell vallanunk, hogy igen sokan nem is rosszalták a választott rendőrkapitányok fölé helyezett főkapitány rendszerét. Nem lehetetlen, hogy az egyes kapitányok kinevezésében párttekintetek, ezekkel járó paktumok, klikk- és családi-befolyások játszhattak döntő szerepet. Hátha legalább a főkapitányi állásba jut kinevezés folytán oly egyén, a kít tehetségei egyenesen kijelölnek egy, a nagy város rangja felé rohamosan haladó, népes és kiterjedt város közbiztonságának és rendjének sikeres megóvására, közrendészetünknek modern színvonalra való fejlesztésére?

Ismételhetjük, hogy ez a jámbor óhajítás minden vonalon kudarcot vallott. Ettől a vezetéstől éjjel halomra gyilkolhatnak, kirabolhatnak mindnyájunkat, sőt csakis akkor vagyunk föltélen biztonságban az utcán, ha a lakásunkból ki sem tesszük a lábunkat. Micsoda személyváltozások, mily foku átalakítások, mekkora áldozatkészség kell ahhoz, hogy egy lelkiismeretes, modern és nem egészen tehetetlen rendőrség szervezésével emeljük ki

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Gőzmosóda

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi

városunkat, a Sennyey-féle jellemzés szerint való *ázsiai állapotok* fertőjéből?

Ebbeli nézeteinket már kifejtettük, azokat ismételnünk fölösleges. Egyetlen gyökeres, még pedig országos jellegű orvosságot tudunk. Közéleti állapotaink rendes mederbe térése, nemzeti küzdelmeink befejezése után (bár más minden téren maradjon érintetlen a köztörvényhatóságok autonómiája) mindenféle *ál-amosítani kell a rendőrséget*. Igazán alkotmányos és nemzeti kormány kellő törvényes garanciákat nyújt az iránt, hogy az állami rendőrség nem lesz pusztán politikai intézmény, a minő ma részben . . . a választott is!

Politikai hírek.

— **Bevonulás királyi biztossal.** Egyik reggeli lap azt írja, hogy politikai körökben elterjedt hírek szerint Pestmegyében Jekelfalussy Lajos altábornagyot kinevezték királyi biztossá s ennek lesz a feladata, hogy karhatalom segítségével Tahy István főispáni beiktatásáról gondoskodjék. Ezzel szemben igen jó helyről azt írják Budapestről. Tahy a legközelebbi napokban felkeresi Fazekas Ágoston főjegyző-alspánhelyettesét és felszólítja, hogy adja át neki a kulcsokat, Fazekas a közgyűlés határozata értelmében természetesen megtagadja a kívánság teljesítését, amire a főispán kivészi a zsebéből a belügyminiszter végzését, amelyben felfüggeszti a vármegye tisztikarát. November tizenötödikén aztán katonai kísérettel jelenik meg a vármegyeházán s lakatossal kinyitítja a közgyűlési termet, amelyben — annál nyugodtabban érzi magát, mert a közgyűlés ellenzéki tagjai az általa összehívott közgyűlést törvénytelennek tartják és nem jelennek meg ott.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 7.

Igen természetes, hogy a főispáni installációk között első helyen áll Pestmegye törvényhatósága, mely e hó 15-én mári össze erejét az erőszakkal. A vármegye tegnap közgyűlésén hozott azon határozat, a mely szerint a közgyűlés termét lezárják és lepecsételik, úgy, hogy Tahy István oda be nem férkőzhessenek, — nagy megdöbbenést keltett a kormány köreiben. Most persze azon vannak, hogy ezt a határozatot valamiképpen kijátszassák.

A mint hírlik karhatalom is lesz e hó 15-én a pesti megyeházán. Tahy István, az új főispán akarja önönmagát szuronyok között beigtatni. A kedélyek igen izgatottak és mint írják — össze tüzésre is kerülhet a dolog, mert a megyebeli urak sem fogják tétlenül nézni az esetleg felvonuló katonaságot, hanem fegyverrel látják el a vármegye hajduit. Ezzel a 15-iki közgyűléssel tartják kapcsolatban Jekelfalussy kinevezését. Ő lenne hát a császári biztos, a ki Magyarországon a katonákkal csinálva meg a rendet.

(Fejérvári tervei.)

A kormány jelentése szerint most már radikális eszközökkel fog a kormányzáshoz s jellemző a munka keresztül vitelére Fejérváry következő nyilatkozata, melyet állítólag ma tett volna benfentes emberek előtt. Ez a nyilatkozat így hangzik:

— Valóban türethetetlen a helyzet — mondotta a miniszterelnök. — Alkalmazni lesznek kénytelen a legerélyesebb rendszabályokat. És az a nevezetes, hogy én, a ki szigorúan örökösöm a törvény feletti és roppant válogatós vagyok az eszközökben, nehogy lépten nyomon törvénytelenességgel vádoljbnak, nem szívesen nyulok az erősebb eszközökhöz. De a koalíció kényszerít ebbe bele és az ország érdekében mindent kész vagyok megtenni.

Mindenfelé azt hiszik, hogy Fejérváry nagyon is megválogatja a fegyvert, amellyel a jog, törvény és igazsággal harcba indul.

(Tisza rekonstruál.)

A szabadelvűpárt még miadig remél. Az utolsó pillanatig mindig látja a biztató reménysugárt. Eltekintve attól, hogy újabb és újabb kilépések történnek a pártból, bizik erejében. Most új program kidolgozásán fáradoznak. Ez a rekonstrukciós munka ma vette kezdetét. A program készítő bizottság rövid időn belül reális alapokon nyugvó tervezetet akar az ország népe elé állítani. Két új kilépésről beszéltek. Az egyik Miklós Ödön volt államtitkár, a másik Dési Géza a fiatal honatyá. Mind a ketten állítólag a disszidensek csoportjába lépének be.

(Az egyenes adók.)

A kormány a jövő évre nemcsak ujoncokra, de az egyenes adókra is számít.

Popovics, az államtitkárta oltott pénzügyminiszter november hó 1-én rendeletet bocsátott ki, melyben a székesfővárosi kivételével valamennyi pénzügyigazgatóságot utasítja, hogy az 1906. évi egyenes adók kivételének alapjául szolgáló munkálatokat indítsák meg és meghagyja az igazgatóságoknak, hogy a tett intézkedésekről a közigazgatási bizottságoknak tüzetes jelentést és a jelentések másolatát hozzá terjeszessék fel.

(Utazás egy főispáni lakás körül.)

Kassáról érdekes dolgot jelentenek. Az edavaló volt főispánnak, Péchy Zsigmondnak a lakását befalasztotta a közgyűlés. Természetesen ez a hír különösen hangzott s a félhivatalos a befalazott főispáni lakásról most ezt jelenti Kassáról:

Fővárosi lapoknak valaki azt jelentette, hogy a főispáni lakásnak a megyeházba nyíló ajtáját is befalaztatták. Péchy főispán a vármegyeház mellett lévő magánházban lakott és annak idején ő törette át a falat és csináltatott ajtót. Minthogy Péchy ezen lakásból már augusztusban kiment, természetesen, hogy a magánház áttört falát újra helyreállította. A befalazásnak tehát semmi politikai jelentősége nincs.

(Bizalmatlanság.)

Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Szolnokmegye mai közgyűlésén bizalmatlanságot szavazott a kormánynak.

(Fazekas főjegyző felfüggesztése.)

Ma Pestmegye székházán elterjedt a hír, hogy Kristóffy belügyminiszter

Fazekas Ágoston főjegyzőt **felfüggeszti hivatalától**, mert a Tahy féle közgyűlést nem akarja összehívni. A hírt azonban nem erősítették meg.

(Apponyi Endrődön.)

Apponyi Albert ma Endrődön jelent meg Fábry képviselő beszámolóján és a kormány programmja ellen foglalt állást.

(Tisza az ellenzéken.)

A szabadelvű pártban ma este élénk világ volt. A pártban Tisza komoly formában kijelentette, hogy az ellenzékhez csatlakozik, mielőtt a program készítő bizottság a munkáját elvégezte.

Debrecen város az alkotmány védelmében.

A törvényhatóság a tisztviselőkért.

A város rendkívüli közgyűlése.

— nov. 7.

(Saját tudósítónktól) Debrecen város székházának nagytermében ma ismét fennen lobogott a hazafiság szent tüze. Nagyszabásu, óriási horderejű határozatok hozatalával foglalta el helyét Debrecen is ujong az alkotmányvédő törvényhatóságok sorában. — A mai nap nagyszerű volta bizonyára magasan fog kiemelkedni a város történetében, mert Debrecen törvényhatósága kimondta ma, hogy nem csak az erő, hanem anyagi áldozatok árán is mentő vára lesz a hazának.

Fenséges megnyilatkozása volt ez a város közönségének. A nagy terem zsufolással megtelt a törvényhatóság tagjaival. Talán alig maradt el valaki arról a közgyűlésről. Általános lelkesedés, egyhangu határozathozatal közepett születtek meg a védelmi eszközök, a melyek révén a törvénytelenességek feltartóztatják a jövőben.

A közgyűlés Márton Imre két nagyszabásu indítványát fogadta el egyhangulag. Az egyikben kimondotta a közgyűlés, hogy a régebbi határozatokat, amelyeket Kristóffy megsemmisített fenntartja továbbra is, a másodikban pedig felelősséget vállal a város tisztviselőiért. Ez a második határozat nagyszabásu, mert az anyagi felelősség is foglalatik benne. Még pedig a város egész vagyonaival biztosítja hazafias tisztviselőit, ha netalán felfüggesztésre kerülne a sor.

A közgyűlés jóléti bizottságot választott. A jövőben ez kíséri figyelemmel a kormány dolgait. Ezenkívül tárgyalta a közgyűlés a villamostelep ügyét. Azonban döntésre nem került sor, mert a Siemens cég ma 27 ezer koronás engedményt tett s így azt látta jónak, hogy a Ganzgyár is megkérdeztessék, vajjon hajlandó e a pályázatból engedményt tenni.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő: Domahidy Elemér főispán a megjelentek szívélyes üdvözlése után a közgyűlést megnyitotta. Ezután Vecsey Imre felolvasta a legfelsőbb kéziratot, a mely a kormány kinevezéséről szólt, felolvasta továbbá a Fejérváry kormány tagjainak leiratát is, a melyeket a tanács egyszerűen irat-

Óra, ékszer, ezüstnemű beszerzésnél a nagy-közönség érdekeit
Debrecenben egyedül **Löfkovits** tarthatja szem előtt!

tárba tétetni javasolt. A közgyűlés a tanács javaslatát egyhangu lelkesedéssel elfogadta.

Pongó Lajos közbeszólása keltett derűtést itt. Kár a levéltárt ilyen rongyirattal elfoglalni mondotta!

Majd felolvastatott a belügyminiszter ma rendelete, a melyvel Debrecen ellenállására vonatkozó közgyűlési határozatot másodszer is megsemmisíti.

A tanács azt javasolja, hogy a leiratot ne vegyék tudomásul s tartsák fenn a régi határozatot.

Márton Imre elismeréssel szól a tanács hazafias magatartásáról és felolvasta a következő határozati javaslatot, a melyet szintén zúgó tapsok, harsány éljenzés között fogadtak el. Ez az indítvány a következő:

Mikor a kormány és a törvényhatóság között vita tárgyat képezi, hogy vajjon törvénybe ütköző-e valamely kormányrendelet vagy sem, az ilyen vitás kérdést az 1886 XXI. t. c. 19. §-ának rendelkezése szerint végérvényesen a képviselőház dönti el.

Mint hogy a kormány és a törvényhatóságok közt folyamatban levő vitás kérdésben a képviselőház folyó 1905 évi június 27-én tartott ülésében már döntött s e döntő határozatában a kormánynak hivatalban maradását s további kormányzását alkotmányellenesnek nyilvánította és kimondotta, hogy ily alkotmányellenes kormányzattal szemben a legszigorúbban érvényesítendő alkotmányunknak azon sarkalatos tétele, mely szerint „országgyűlésileg meg nem szavazott adót beszedni és ujoncot kiállítani nem szabad”, hogy a kormány az áll. jövedelmének — különösen a közadónak igénybevételére — feljogosítva nincs — hogy a véderő kiállítását illetőleg tétszámának fentartását törvényesen nem eszközölheti! a törvényhatóságokat pedig egyenesen figyelmeztette az 1886 XXI. t. c. 20 §-ára és az 1504 I. t. c. 5 és 6 §-ára; sőt kimondotta azt is, hogy elvárja tőlünk, „hogy az alkotmányellenes kormányzatot támogatni nem fogják”.

Mint hogy továbbá az országgyűlés képviselőházának — ily döntő határozata után, az alkotmányellenesnek nyilvánított és magát minden törvényes ellenőrzés és felelősség alól önkényesen kivonó kormányt az 1886 XXI. t. c. 19 §-án alapuló megsemmisítési jog gyakorlására illetékesnek el nem ismerhetjük:

Mint hogy végre a tárgyalás alatt levő belügyminiszteri leirat országgyűlés által meg nem szavazott ujoncknak tényleges kiállítását akarja lehetővé tenni s így azon rendeletek közé tartozik, melyek az 1886 XXI. t. c. 20 §-a szerint még alkotmányos kormányval szemben is kivételeknek a végrehajtás kötelezettségének szabálya alól;

Mind ez indokok alapján indítványozzuk annak kimondását, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatóságainak bizottsági közgyűlés, polgármestereinek a sz. belügyminiszteri leirata sz. alatt kelt felterjesztést helyesli; a bizottsági közgyűlésünkhöz újabb intézett belügyminiszteri leirattal szemben kijelenti, hogy az ez ügyben f. évi június hó 28-án sz. a. hozott határozatát fentartja, e határozat megtartására összes tiszviselőit és alkalmazottjait kötelezi: a belügyminiszteri leiratot pedig irattárba tétetni rendeli. (Aláírások.)

(Jóléti bizottság alakítása.)

Az alkotmányos biztosítékok megóvása céljából a közgyűlés jóléti bizottságot választott. Márton Imre javaslatát fogadták el e tárgyban. A javaslat a következő:

Debrecen szab. kir. város törvényhat. biz. közgyűlése alkotmányos jogainak védelmére egy elnökből két alelnökből és 14 tagból együtt tizenhét tagból álló bizottságot alakít.

E bizottságnak kötelessége az alkotmányellenes kormánynak törvényhatóságunkra vonatkozó rendelkezéseit figyelemmel kísérni a szükséges teendőkre közgyűlésünk figyelmét felhívni; alkotmányos jogaink védelmére netalán szükséges indítványokat és határozati javaslatokat készíteni s az elnökséghez kellő időben benyújtani, sürgős és fontos esetekben rendkívüli közgyűlés összehívásáról gondoskodni.

Ugyanezen bizottságnak joga intézkedni, ha az alkotmányos jogaink védelmére irányuló közgyűlési határozataink megtartásáért vagy végrehajtásáért tiszviselőink közül bárki hivatalától fölfüggesztetnék, vagy tiszviselőink közül valaki ama határozataink ellen vétene, vagy bármás okból a rendkívüli közgyűlés szükségesnek mutatkoznék, de összehívását ai elnökség megtagadná, vagy bizottsági közgyűlés tartása már lehetséges se lenne. Az ily intézkedések megtételére a bizottság oly feltétellel hatalmaztatik meg, hogy intézkedéseiről közgyűlésünkhöz, mielőtt lehet, jelentést tenni köteles. A közgyűlés a képviselőháznak 1905. június 21-én hozott határozatához képest a tiszviselők irányában a törvényhatóság határozatának megfelelő alkotmányos működésük következményeikért erkölcsileg, illetményeikért a városnak egész vagyonával anyagilag is teljes szavatosságot vállal. Ebből folyólag fölhatalmazza s utasítja a polgármestert vagy törv. helyettesét, hogy a bizottságot az általa szükség esetén és elszámolás kötelezettsége mellett folyósítandó tiszviselői fizetések és egyéb szükségletek fedezésére kellő alappal lássa el. Ezen alapon felelősség melletti kezelésére pénztárosát a bizottság saját kebeléből válassza.

Elvárja a közgyűlés ezen bizottságtól, hogy feladatát lelkiismeretes hazafisággal fogja teljesíteni.

A városi tanács az indítványt pártolólal terjesztette a közgyűlés elé. Hálás köszönetet nyilvánítja a közgyűlésnek a tiszviselők anyagi helyzetét biztosító intézkedéséért. Ezután következett a jóléti bizottság megválasztása:

Elnök: Thaly Kálmán dr., alelnökök dr. Bakonyi Samu és Szabó Kálmán. Tagok: Dr. Fejér Ferenc, Harangi Sándor, dr. Keny Gyula, Kertész Mihály, Kiss Albert, Komlóssy Arthur, Kovács József, Márk Endre, Márton Imre, Pálffy Gábor, Szikszay Szabó József, dr. Tüdés János, dr. Ujfalusi József, dr. Varga Lajos.

A közgyűlés ezután a szövetkezett ellenlélek köszönő leiratát vette tudomásul.

(A villamos telep.)

Következett a villamos telep ügye. Oláh Károly tanácsnok terjesztette elő a pályázat ügyét. Felolvasta az ügy előzményeit, a tanács határozatát. Majd rátért a tanács határozatára beadott felelőzésekre. A felelőzés szakszerű leírását kivonatossan ismertette ezután.

Szabó Kálmán: E kérdésnél arra kíván szívesen helyezni, hogy a magyar ipart támogassuk. Ha a város elfogadta a város a Siemens cégtől a pótajánlatát a jóállásra, akkor kötelessége a Ganzgyártól is elfogadni. Most pedig mindkettő egyenlő elbírálás alá kerül.

Már most a magyar iparérdekek következnék. Beszél arról, hogy magyar munká-

soknak ad kenyeret és így a pénz is itt marad nagy részben. Halasztó indítványt ad be. A magyar munkásnép érdekeit kell istápolnunk és ezért szükséges, hogy újabb pótajánlatot adjanak be.

Márk Endre megvallja, hogy nyugodtan szavazhat a tanács javaslatára, de most már nincs ezen a véleményen. Szabó Kálmán indítványából az is következhetnék, hogy próbáljunk új pályázatot hirdetni, a közgyűlés most a pótajánlatokat is elfogadta és így el kell tekinteni az elvi alaptól. A tanács magyar céget ajánl a közgyűlésnek. Hosszas fejtegetés után kijelenti, hogy nincs más hátra, mint az ajánlatot tevő cégek közül szűkebb pályázatot csinálni. Két magyar céggel van dolgunk.

Felkiáltások: Csak az egyik az!

— Csak Ganz!

Márk Endre: Végül indítványt terjeszt be, hogy újabb versenytárgyalást tartsanak mind három cég közbenjöttével.

Oláh Károly kijelenti, hogy a Siemens cég pótajánlata úgy szól, hogy csak az esetben enged 27 ezer koronát, ha a közgyűlés most határoz. Majd kijelenti, hogy Siemens magyar cég.

Zádor Lajos mindig ahhoz járul hozzá, a melyik ajánlat a legelősebb. A Ganz cég mellett foglal állást és kijelenti, hogy lehetséges, hogy a Ganzék részvényesei külföldi emberek, de a gyár maga magyar. Javasolja, hogy igen rövid határidőn belül kérjenek újabb és olcsóbb ajánlatot mindhárom ajánlkozótól.

Freud Jenő azzal jött ide, hogy a szavazatát semmibe befolyásolja. Nélküldi a szigort a városi versenytárgyalásoknál. A mai közgyűlésre beadott Siemens féle ajánlat arra készíti, hogy a tanácsi javaslatot fogadja el.

Márton Imre kijelenti, hogy ha a Siemens céget felszólították ajánlata javítására, akkor meg kell kérdezni a többi is. A mikor a Siemens cég megbízottja nála járt, kijelentette, hogy a Ganz cég előtt meghajítja lobogóját. A maga részéről javasolja, hogy intezzen a közgyűlés a Ganzgyárhoz felhívást újabb ajánlatra. Ha a Ganzajánlat olyan lesz, mint a másik kettő, föltétlen azt fogadja el.

Kola János kijelenti, hogy ez üzleti dolog. A tanácsi javaslatot kéri elfogadni.

Bakonyi Samu röviden kíván hozzászólni. Ellensége annak, hogy a pályázatkezelés változtassanak. A főkérdés, hogy mit kell tenni, a pályázat utólagos licitálásánál. Ugy hallotta, hogy a város villamos telepének sürgős felállítását elsőrendű szükséglet. Állásfoglalását függővé teszi attól, hogy az újabb verseny kitűzése nem e késleltetné a telep létesülését. Nyugodt a felől, hogy a cégek a mához kötik ajánlatukat. Neki az a fő, hogy elnyerjék a munkát. Igazságtalanság volna, ha Siemenséket elejtenék. Monopoliumot nem lehet teremteni. Miután alapos a reménye, hogy pénzügyi tekintetben az utóajánlatot tevő cégek megkérdezése előnyös lesz s így szükséges a szűkebb körű olcsó ajánlattevés. Ezt javasolja.

Kovács József Bakonyi kérdéseire válaszolva kijelenti, hogy a szűkebb körű versenytárgyalás igenis késlelteti a telep felállítását. A tanács minden tagja rokonszenvenzt a Ganzgyárral. Ez a rokonszenvenz azonban elhidegült, mert a cég igen magas árszaggal nyújtotta be ajánlatát. Kétségtelen, hogy az ügy újabb elodázásával nagyon késnek. Kéri, hogy a közgyűlés határozzon.

Benedek János dr. hosszas beszéddel fejtegeti, hogy a tanács jóhiszeműséggel járt el. Ez a Siemens cég magyar. A polgármester felvilágosítása után elsőrendű szükség a telep felállítására. A Siemens ajánlat megkerülésével az általános cégajánlatot kéri elfogadni.

Szánthó Sámuel arra tér ki, hogy a pályázat kiírása ritka gondossággal történt. A hazai ipart kell első sorban szem előtt

AZ UJDIVATU óra, ékszer, ezüstművek remekei
legnagyobb választékban,
olcsóbban mint bárhol az országban, Debrecenben egyedül Lőfkovitsnál kaphatók.

tartani. Világosan ki van mondva a pályázatban, hogy csak magyar gyárteleppel bíró cég ajánkozhatik. Fontos a jóállás kérdése is. A Ganz és a Siemens között két eltérés volt. Az áránál és a szállításon. Sajátosságos, hogy mindig azt mondjuk, nincs iparunk. Hogy is volna, mikor azt a mi van, osztráknak nevezzük. A Ganzgyár tulajdonképpen gyűjtő név. Mikor ide jött Debrecenbe, hogy pályázzék, 60 ezer koronával többet kér. Végül kérte, hogy fogadtassék el a tanácsi javaslat.

Szabó Kálmán veszélyeztetve látja a magyar ipart. Kéri még egyszer felszólítani a két ajánlattevőt.

Juhász Ignác: Meghallgatott mindenkit kéri, hogy őt is hallgassák meg. Többan azt mondták, hogy a pályázat üzleti kérdés. Ő is osztja ezt, de egy kis különbséggel. Utó ajánlat el nem fogadásáról is volt szó. A közgyűlés megnyitása előtt a Ganz cég volt a legelőszöb. Hirtelen 27 ezer koronával leszállította a Siemens cég. Ez nem korrekt eljárás és így nem lehet most mást tenni, mint hogy záros határidő alatt tegyenek újabb ajánlatot.

Márk Endre indítványt tesz, hogy e hó 25 re újabb rendkívüli közgyűlést hívjanak össze, a melyen döntsének. Végül Oláh Károly élt a zárszó jogával.

Domahidy Elemér főispán kijelenti, hogy a halasztási indítványok felett kell dönteni. A főispán felteszi a kérdéseket, hogy a közgyűlés elfogadja e a halasztó indítványokat?

A közgyűlés 82 szavazattöbbséggel 34 ellen elfogadta ezt.

A közgyűlés végül kimondotta, hogy a Ganz és Siemens cég 5 napon belül ajánlattételre hívassanak fel. Majd két kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

A Méliusz-téri bűntény.

A rablógyilkosok nyomában.

Rendőrség mulasztása.

— nov. 7.

(Saját tudósítónktól.) Az egész városban mindenfelé izgalmat és megdöbbenést kelteit a tegnap éjjel történt szörnyű bűntény. Érthető a rémület és rettegés, mely eltölti a város közönségét, mert az utóbbi időben előfordult gyakori betörések, a legnépesebb utcákon való rablótámadások, gyilkossági kísérletek után most egy ilyen szörnyű eset, már több a soknál.

Maholnap az utcára sem mernek ki-menni az emberek, hiszen valóságos harminia világ van Debrecenben. Borzalommal gondolunk arra, hogy ha már most ilyen veszélyes közbiztonsági állapotok uralkodnak mi lesz majd a télen, amikor beköszönt az inség és a nyomor? A polgárság élete, vagyon biztonsága felett, hogyan fog örködni a rendőrség, mely már most sem tud megfelelni hivatásának?

(A bűntény.)

Tegnap hajnalban felfegyverkezett rablók törték be Kovács Ferenc Méliusz tér 5. számú házába, hogy a módos házigazdát kirabolják. A házban mélyen aludt mindenki, mikor úgy 12 és 1 óra között nagy dörömbölésre és gyanus lármára felébredt Kovács Ferenc, a házigazda és családja. Ajtó felsegetést és recsegést hallottak és nyomban reá a konyhából balra nyíló utcai szoba ajtajának kinyitását. A házigazda ki családjaival a jobbra nyíló udvari szobában aludt a neszre kiszólt:

— Ki mászkál itt?

A rablók erre döngtetni kezdték a szoba ajtaját és bekiabáltak:

— Gazda pénzt ide!

Kovács felesége és Eszter nevű leánya erre nagyon megrémültek és eltorlaszolták a

szoba ajtaját. A betörők közül, akik lehettek vagy hatan, kettő őrt állt kívül az ajtó előtt, míg a többi ezalatt kifosztotta az utcai szobát. Az ottan levő komót fiókjait, melyek kulcsossal nem voltak bezárva kinyitogatták és magukhoz vették az azokban talált két arany gyűrűt, egy ezüst órát és egy 10 koronás aranyat. Feldúlták az ágyakat, melyekből a fehérneműt kihányták.

Ezalatt a család holtra ijedten siránkozott a bezárt szobában.

(A másik szobában)

Mikor a rablók az utcai szobával végeztek, neki estek a másik szoba ajtajának és döngtetni kezdték. Ki is feszítették, a zár letört és ekkor hárman a házi gazda, felesége és leánya belőlül mekivetették magukat az ajtónak és minden erejükkel igyekeztek meggátolni a rablók behatolását. Tovább mint egy óra hosszat tartott ez a rettenetes helyzet míg végre segélykiáltásukra a házban lakók közül Palka András szabó mester figyelmes lett és kinézett. Alig lépett azonban ki a lakásából a rablók egyike terkon ragadta.

(Dulakodás Palkával)

A szabó mester dulakodni kezdett támadójával, aki alacsony termetű, köpöcs ember volt. Dulakodás közben a rabló forgó pisztolyából két lövést tett, egyik lövés a balmellébe furdított Palka Andrásnak, aki erre segítségért kezdett kiabálni.

A gazemberek közül egy hosszú magas alak ugrott elő és bottal több ütést mért a szerencsétlen ember fejére.

(Kovácsot agyonlőtték.)

A rablók társuk lövésére felhagytak a szoba ostromával. A szorongatott házigazda és családja pedig azt hitte, hogy már eltávoztak és kirohantak az udvarra. Ekkor ismét lövés dördült el, amely halálosan találta Kovács Ferencet. A félig legyilkolt Palka Andrásnak volt annyi ereje, hogy gyilkosait félrelökve kirohant az utcára, ahol futni kezdett le a Piac utca felé egészen az „Angol-Királynő”-ig, folytonosan jajveszékelve és rendőr után kiáltozva.

(Végre egy rendőr!)

Azonban az egész környéken rendőrnek nyoma sem volt. A segélykiáltásokat és a lövéseket legelőször a 38 számú bérkocsis hallotta meg, akinek kiáltozásaira nagysokára előkerült egy rendőr, de aki gyámoltalanságában azt sem tudta mihez kezdjen. Végre nagy szöszmötölés után orvosért futott, felverte K. Szalay Béla kerületi orvost és hosszú idő múlva előkerítette ifj. Orosz László ügyeltes rendőrtisztviselőt is. Akkor azonban a koromsötét éjben a rablók régen elmenekültek.

A bűntény színhelyén először is K. Szalay Béla orvos jelent meg. Ekkor már az egyik áldozat Kovács Ferenc háztulajdonos meghalt. A másikat, az életveszélyesen megsebesült szabómestert, azonnal beszállította a közkörházba. A szerencsétlen ember életben maradásához semmi remény sincs és valószínű, hogy a reggelt már nem fogja megérni.

(A nyomozás)

A rablók kézrekerítésére Mile Pal fogalmazóval az élén mozgósítva van az egész rendőrség. A Méliusz tér 5 számú házban tegnap egész délelőtt folyt a kihallgatás és a nyomozás. A meggyilkolt Kovács Ferenc Zádor Péter nevű tehenese kihallgatása alkalmával elmondta, hogy az istállóban aludt, mikor egyszerre lövések és tusakodás zaja verte fel álmából. Erre az ablakhoz sietett, lámpát gyújtott és kitekintett az udvarra. A sötétségben nem látott semmit, csak asszonyi sikoltozásokat hallott. — Egyszerre futásból származott dobogások ütötték meg fülét. — Azt hitte, hogy a rablók be akarnak hatolni az istállóba, megijedt, felszaladt a padlásra, ahol elbújt a széna közé és csak reggel mert előjönni.

(A lakók vallomása.)

Főző Pál, aki szintén a házban lakik, úgy 1 óra tájban neszt hallott a lakása ajtaján. Felesége kinézett az ablakon, de ijedten hőkent vissza, mert az ajtó mellett a fal mellé húzódva egy alacsony sovány fekete ember leselkedett, kezében felvont pisztolyal. Az asszony rá akart ijeszteni a rablóra és hangosan odaszólt az urának:

— Apjuk hozd ki a revolvert és lödd le ezt a zsványt! Mire a rabló ezt felelte:

— Itt van a revolver, nektek tudom, hogy nincsen, jertek csak ki!

A házaspár erre ijedtében lefeküdt a földre, mert attól félt, hogy belő az ablakon.

A gyilkos kézsak áldozatul esett Palka András szabómester felesége a következőket adta elő.

Éjjel 11 óra után járkálások zajára ébredtünk fel. Az uram szokta minden este bezárni a kaput és azt hitte, hogy nem jól fordította rá a zárat, hát ki akart menni megnézni ki jár künn.

Ekkor már hallatszott Kovácsék sikoltozása. Az ajtó nyílásra kifutottak a rablók Kovácséktól, nekiesek a férjemnek, megtorolták és össze vissza verték. Egy alacsony, sovány embert, aki köztük volt a férjem arcúútott, mire az lött és eltalálta az uramat. Ma reggel benn voltam nála a kórházban — beszélte sirva az asszony — hát alig ismerem rá. Beszélni sem tud olyanynyira össze folytogatták, a feje, kezei be van kötve. Oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy nem hiszem hogy életben marad.

(Uj nyomok.)

A nyomozást az egész megyére kiterjesztette a rendőrség. Eddig megállapították, hogy a rablók Boldog Gyula mézeskalácsos üres telkén keresztül menve egy rozszant sertésőlon át hatottak be Kovács Ferenc házába. A rablók feltétlenül ismerték a helyi viszonyokat, mert Kovács szállás adással is foglalkozott és mindenféle gyanus embert a házába fogadott. Maga ez a körülmény is nagyon megnehezíti a rendőri nyomozást. — Eppen ma egy hele négy cigány tartózkodott tehenekkel Kovács Ferenc házában, akikre a rablógyilkosság gyanuja hárul. Ezek a cigányok Vértesre valók. Bikfally rendőrbiztos tegnap ki is utazott a közeli községbe annak kinyomozása végett, hogy a bűntény elkövetői nem ők voltak e.

Ujabb nyomok is vannak Hajduböszörményben letartóztatott Sóvágó János jómódu földbirtokos. Ez az ember többször ült már börtönben különféle büncselekmények elkövetéséért.

A böszörményi csendőrségnek sikerült megtudni, hogy a bűntény elkövetése éjjelén nem tartózkodott otthon. Csak reggel ment haza megtépázva fedelelen fővel. Alibijét nem tudja igazolni.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— november 7.

Ó Nagy László, ó Nagy László,
Rudjával csap a nemzeti zászló!

Vásárhelyi, Vásárhelyi,
Ver a sajtó, a pesti s a helyi!

Tahi, Tahi, arcod kormos,
Ezen segíts, hires állatorvos!

Gróf Teleki, mi tele ki
Töled? kiáltozzák, hogy te, le, ki!

A sok botrány nem ér véget!
Adj Istenünk végre békességet!

— Bihar rendelkezik Az 1905. évi ujoncok nincsenek meg, de azért Bihar miniszter ur vigan rendelkezik az 1906. évi ujoncokzás iránt. Ő excellenciája még október hó 19-én a következő rendeletet bocsátotta ki, mely csak ma került nyilvánosságra:

Az 1906 évi ujoncállításra vonatkozó előmunkálatok tekintetében, amelyek a véd. törvényről szóló 1889. évi VI. törvények és az ennek végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás I. része III. fejezetében foglalt szabályok értelmében és az azokban megszabott határidők alatt foganatosítandók — rendelem, amint következik:

1. Az 1906. évi ujoncállításra felhívandó három korosztály az 1885. ik, 1884. ik és 1883. ik évben született állításkötelesekből áll. 2. Az állításköteleseknek az összeírás céljából jelentkezősre való felszólítását is tartalmazó és az országban dívó különböző nyelveken szerkesztett „Felhívás” t. elegendő számú példányban kifüggesztés végett a határidők alatt megküldendő. 3. Az 1906. évi ujoncállításra vonatkozó utasítás és működési tervezetek elkészítése iránt, melyek a már most idecsatolt minta szerint lesznek annak idején megszerkesztendők, később fogok intézkedni. 6. Az ujoncászói előmunkálatokra vonatkozó minden egyéb teendőket illetőleg az 1904. évi 93.000 VIII. a. számú körrendeletem (I. Rendeletem Tára 1904. évfolyam 1381. lap.) 2—8., valamint 10 pontjaiban foglalt rendelkezések irányadók.

— **Eljegyzés.** Érdekes eljegyzés hírről értesítenek bennünket. Rásó Sándor kir. albiró ugyanis e hó 5-én jegyet váltott Porfi Irma kisasszonynyal, Porfi Ferenc kereskedő hájos és művelt leányával. Áldást és boldogságot kívánunk a tiszta szerelemből kötött frigyhez.

— **A közgyűlés vége.** Közgyűlési tudósításunkból kimaradt a tárgysorozat két utolsó pontjának tárgyalása. — Az egyik a rendőrkapitányságok beköltözéséről szólt, a másik Kovács Mihály polgári biztos szabadságot kérte. A két tárgy már a közgyűlési tagok kimerülése után került tárgyalásra és bizony egy kettőre elintéződött.

— **Jogász szaoaré.** Ez iskolai évben e hónap 11-én lesz az első jogász mulatság, mely iránt általánosan érdeklődnek városunkban és a vidéken. A meghívókat most küldözik szét, amelyek gazdag, változatos műsort tartalmaznak. Kiemelkedőbb számai: az Eckensberger Ili szavalata, a Fábian Margit hegedűjátéka, Oláh Béla jh. szavalata. A soirée első része, a műsor, a kollégium disztermében lesz rendezve, az azt követő táncmulatság a Bika szálloda kis éttermében. Csak azt nem értjük, hogy miért a kis étteremben és nem a Bika disztermében? Mindig jól sikerült és nevezetes volt eddig minden jogász mulatság, csak talán nem fél a rendezőség, hogy a diszterem nem telnek meg! Az estély teljes műsora a következő: 1. Nyitány. Előadja a Magyar Testvérek zenekara. 2. Hegymegi Kiss Pál jogász elnök megnyitó beszédet mond. 3. Bál után. Előadja Eckensberger Ili. 4. Hummel Quintette. Grand sepfuor Előadja: hegedűn Darvas Gy. zongorán Tatay Z., mély hegedűn Schenk István, csellón Müller Ottó, gordonkán Bartók Ferenc. 5. Kuthi Sándor jh. verseket olvas fel. 6. Hubai Jenő, Plevna-nóta. Hegedűn előadja Fábian Margit, zongorán kíséri Erice Ernő jh. 7. Farkas Imre: Ozinka Panna. Szavalja Oláh Béla jh. 8. Rákóczi induló. Előadja a Magyar Testvérek zenekara.

— **Herrn Segítő Mentő Balzsam Kitűnő.** Ezzel a furesa címmel ellátva két esomagot hozott mai napon a posta egy helybeli gyógyszerésznek. A esomagok fölbon-tása után kitűnt azonban, hogy azok más címre tartoznak. A esomagban apró kis reklam tárgyak voltak egyik helybeli gyógyszerész címevel ellátva. A tárgyakon mint körirat volt a fönti négy szó: „Segítő Mentő Balzsam Kitűnő” alkalmazva. A küldő bécsi cég azonban úgy látszik, hogy ezt a köriratot a gyógyszerész címeinek tartotta s mikor

reá írta a esomagra, bizonyára benső megelégedéssel gondolta magában: milyen örömet szerez ő most ezzel a jó magyar fölirattal: Herrn Segítő Mentő Mentő Balzsam Kitűnő in Debrecen. És mi még szidjuk a pompásan magyarosodó bécsi sógort!

— **Himen.** Komlóssy Imre ev. ref. tanító Dr. Komlóssy Pál főgalmazó testvéröccse eljegyezte Pál Irénkét.

— **Tanácskozások a kamarán.** A kamara kereskedelmi és ipari osztályai ülészeket tegnap délután. Mindkét ülésen a csütörtöki közgyűlés tárgyai készítették elő. A kereskedelmi osztály tárgyalásából kiemelkedőbb kérdések voltak: a cégállapotok rendezése, a vasárnapi munkaszünet és a vásári fuvarozás, a debreceni postagyűjtők esomagszállítási szolgálata, a németországi támadás a magyar terménykivitel ellen, a kereskedők kedvezményes vasúti bérletjegyei stb. Az iparososztály a debreceni muaközvetítő intézet ügyét, a husdrágaságot, az orsz. ipartestületi szöveiség tervezetét és a hatóságok több rendbeli ipari szakvéleménykérő megkeresését tárgyalta. Szerdán délután 2 órakor a kamara számvevő bizottsága, 4 órakor a közös bizottsága üléseznek. A közgyűlés pedig csütörtökön d. u. 3 órakor fog megtartatni.

— **Eljegyzés.** Krausz Vilmos főrabbi és neje minden külön értesítést mellőzve ezúton tudatják leányuknak Krausz Rózsika kisasszonynak dr. Danzig Samu urral való eljegyzését.

— **Gyilkossági mérénylet az utcán.** Tegnap délelőtt 10 óra tájban, vakmerő gyilkossági kísérlet történt az Atilla-téren. Benke Sándor halápi vadásztársulati vadőr, minden ok nélkül rálőtt Nagy Imre 23 éves pincérrre, aki gyanútlanul jött a Homok keriből. A golyó szerencsére célt tévesztett, mire a mérénylet megfutott, de a rendőrség elfogta. Benke részességével védekezik, egyébként ismert büntetett előéletű ember, aki már követett el hasonló módon ember ölési kísérletet, de a törvényszék felmentette. Letartóztatták. Mint értesülünk a vadász társulat ezért a tettéért rögtön elbocsájtotta szolgálatából.

— **Titkár változás.** A Hajdumegyei Méhész egyesület vasárnap délután tartotta meg választmányi ülését Maurer Emil elnöklésével. A választmány ez alkalommal főleg a titkári állás betöltésével foglalkozott, amelyre egyhangulag az egyesület II. titkárát, Czeizig Lajos kamarai számtisztet választotta meg, a ki bizonyára mint eddig is, szerzett szakismereteit az egyesület érdekében méltóan fogja érvényesíteni.

— **A „Szent-László Dalegyet”** a vasúti vendéglő termében Kovács Károly karnagy vezetése mellett és Veres Tóni zenekarnak közreműködésével, november hó 11-én azaz szombaton, zászló alapja javára dalestélyt rendez. Balép-díjak: Személyjegy 2 korona. Család jegy 3 személyre 4 korona. Alapító és pártoló tagok tagsági jegyük felmutatása mellett a pénztárnál 1 személyre szabad jegyet kapnak. Az estély kezdete pontban 8 órakor.

Műsor: 1. Nyitány, a zenekar által.
2. Rákóczi kesergője, Szügyi Józseftől, éneklő a dalegyet.
3. Kossuth dal. Nador Gyulától: éneklő a dalegyet.
4. Balatoni nóták, Gaál F.-tól: éneklő a dalegyet.
5. Bucsú, Belezna A-tól: éneklő a dalegyet.
6. Rákóczi induló, Hubertől: zenekar kísérettel, előadja a dalegyet.

— **Köszönetnyilvánítás.** Polgári Bálint földbírtokos és városi bizottsági tag ur az esküdtzéki eljárás folyamán részére megítélt 16 koronát a sikeinémák javára adomá-

nyozván fogadja a jezett szerencsétlen gyermekek nevében hálás köszönetet. Oláh Károly tanácsnok.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják mindazok, kik felejthetetlen emlékü jó férjem néhai Csóka József végtisztességételenül megjelenni szívesek voltak s részvétükkel a mi nagy szomorúságunkat enyhítették, úgy a magam, mint az egész család hálás köszönetét. Debrecen, 1905. nov. 7-én özv. Csóka Józsefné, szül. Hegedüs Juliánna.

x **Betörések és rablások,** napirauden vannak és ez ellen sem az otthon lévő pénzeszaktények, de még a rendőrség sem nyújthat kellő oltalmat, például a városunkban tegnap történt rablás, melynek, sajnos, emberélet is esett áldozatul. — Mennyi ily betörés és rablási kísérletől szabadulna a közönség s mennyivel erősebb volna a személybiztonság, ha az értékek tulajdonosairól tudva volna, hogy értékes tárgyaikat nem otthon, hanem erre alkalmas biztos helyen őrzetik. A debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank pár hónappal ezelőt a közönség értékes tárgyainak, készpénz, értékpapírok, ékszerek, okmányok, biztos elhelyezhetése céljából páncélszobát építtetett, mely minden betörési kísérletnek s a legnagyobb tűzvésznek ellenáll s minden tekintetben legnagyobb biztonságot nyújtja. E páncélszobában a mennyire még lehetséges, rendkívül csekély díjért (napi 2 koronáért) kisebb nagyobb rekeszek bérelhetők, melyek csakis a bérlők által nyithatók ki s más által meg sem közelíthetők.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészet, festészeti és fényképnagyítási műterem Piac utca 44. dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképkészítés a műterem kapubejárataánál 1905. évi rakatban.

x Használja a híres Hajdusági patró. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszernagygyógyásztár.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Hangok a közönség köréből.

— nov. 7.

Kedves szerkesztő ur! Örövendék, hogy a múltkor bejött lapjában szerény közleményemnek helyet adni sziveskedett, mikor a debreceni hurkos világot a maga aljas s méltelen voltában feltártam. A közönség teljesen nekem fog igazat adni s most, hogy ez az éjjeli gyalázatos állapot Debrecenben még inkább fokozódik, nem marad más hátra, mint lakosságunk szemét feltárni s arra figyelmeztetni, ha a város adóképeben a lakosság zsepjét kiveszi, úgy tegyen is ezért a város elaget s óvja meg a lakosság békességét és nyugalomát.

Mert a mi mostanában Debrecenben történik, az egyszerűen mesés. Mintha csak a rabló világban élnénk, az embernek nincs biztos pörce, nem tudja, mikor fasztyák ki, mikor ütök le a lábáról vagy a mi még szörnyebb, mikor veszik el teljesen életét, hisz már betörnek magán, védtelen embernek lakásába s a szó szoros értelmében lelővik az embert.

Ezelőtt utcákon, szűk utcákban támadták meg az embert s elrabolták a pénzt vagy más értékes tárgyat, de most a legnagyobb értékű dolgok lesznek kieszelve, nem kimélnék semmit s a legvakmerőbb támadást intézik a polgárság ellen. Kell-e rémesebb büntetésre hivatkozni, mint a város közepén tegnap lejátszódott véres dráma, mely főleg a Kossuth utcán az embereket a legnagyobb rémületbe ejtette?

Ugyan meddig leszünk még tétlen nézői ezeknek a hallatlan botrányos állapotoknak? Meddig engedjük, hogy az új folyamán bennünket békés polgárokat leszurjanak vagy lelőjjenek? Válaszoljon erre a városi tanács, melynek böles intézkedését a megrémült lakosság aggódva várja s erre feleletet kér.

K. J.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szerda, nov. 8.: „Lisistrata,” operette. (B)
Csütörtök, nov. 9.: „Erény utjai” vigjáték. (C)
Péntek, nov. 10.: „Hun utódok” tragédia. (A)
Szombat, nov. 11. „Baba” operette (A)

* „Lisistrata.” Pompásan ment az éjlenk, változatos operette negyedik előadása. Zilahiné felülmulta önmagát; a 2. felvonásban háromszor is el kellett énekelni a „Kit Amor nyila” kezdetű ériát. Koppán Margit és Sz. Pozsonyi Lenke kedvesek voltak, szépen is énekeltek, csak az első felvonásban szaladt be egy kis cica, aztán elvette a hallásukat és a saját hangját hagyta nekik cserébe. Pompás jó kedvében volt Sz. Gárdonyi T., Ternyei snájdig hadnagy, kitűnő Polgár S. és tetszetek Békési, Perényi, Sarkadi, szép volt Almási Lola, mint Amor, de ügyes nem igen volt. A Perczel-nővérek csinosan lejtették a keringőt, csak a taglejtésekben nincs semmi ritmus, semmi kerekdedség. Ezen az estén némi balesetek is történtek. Zilahiné általános részvét közben esett végig a világot jelentő deszkákon. Sz. Pozsonyi Lenkének oly rossznak bizonyult a villanyos vezetéke, hogy a fénybogár nótaközben meg sem akart gyulni. Hátha e helyett pompás énekek villanyozott volna fel!

* Takács Gabi fellépte. Takács Ferenc helybeli ügyvéd szép hangú leánya, a ki a Budapesti zeneakadémiát kitűnő sikerrel végezte, vasárnap este János Vitéz Huszájában fog fellépni. Zilahy igazgató szerződési célból lépteti fel. Városszerte az érdeklődés igen nagy Takács kisasszony első fellépésére.

* Az Erény utjai e kacagtató vigszínházi tobozaton még a C bérlők nem látják. Holnap kerül ezen bérlő közönség előtt színre a fő nő szerepben Almágy Lólával.

* Hun utódok. Zilahy Gyula a történelmi drámákat, melyeknek a szórakoztatás mellett természetesen jelentős tanítói hatásuk is van egymásulán hozza színre: Az első történelmi dráma ezek közül péntek este kerül színre, Várady Antal pályadíjjal koronázott darabját a Hunutódokat mutatja be ekkor a társulat, melynek előadásában részt vesznek: Csáder Irén, Markovics Margit, Szakács Andor, Ternyei Lajos, Polgár Sándor, Békési Gyula, Árkossi Vilmos, Deésy Alfréd, Krasznay Ernő és Kondor Ernő.

TÁVIRATOK.

Egy város a megye ellen.

Orsova, nov. 7. Orsova város visszautasította Krassó megye határozatát, mely az adók benem fizetésére vonatkozik. A ki fizetni nem akar — mondja a városka bölcs határozata — úgy se fizet, ha pedig fizet, támogassa a kormányt.

A horvátok magatartása.

Fiume, nov. 7. A Horvát kör tagjai a dalmát tartománygyűlés legutóbbi ülése alkalmával hozzájárultak a fiumei határozathoz. Bianchini, Caric és Ferri képviselőkön kívül Vukovics lovag orsz. képviselő is Borcic képviselőhöz intézett levelében hozzájárulását fejezte ki a fiumei határozathoz. Peric, Ivcevic és Zafiron kivételével a Horvát kör összes tagjai hozzájárultak a határozathoz.

Zsidó üldözés.

Kopenhága, nov. 7. A Reuter-ügynökség jelenti Rigából, hogy ott a zsidóüldözések és ezzel kapcsolatban a házak rombolása és fosztogatása még egyre tart. A hajóforgalom újra megindult. A gyárakban a munkát újra megkezdték. A vasuti alkalmazottak még mindig sztrájkban állanak.

Washington, nov. 7. A zsidók gyűlést tartottak, a melyből táviratot intéztek Roosevelt elnökhöz ama kéressel, hogy az orosz kormánynál az oroszországi zsidó megszállások megakadályozása ügyében járjon közre. Roosevelt ama nézetének adott kifejezést, hogy az Egyesült Államok kormánya ez idő szerint nem tehet oly lépést, mely az oroszországi zsidók helyzetének használhatna.

Az orosz forradalom.

Pétervárról, nov. 7. Vidékről érkező távirati jelentések szerint a nyugalom ott újra helyreállott.

Irkuck, nov. 7. A városban kihirdették az ostromállapotot.

Budapesti gabonátözsde.

(Déli ábrlat.)

Budapest, nov. 7.

Buzsákiát és vételekdv mérsékelte. Jól tartott iránzat mellett 20,000 méter mézsa kerék forgalomra 5 filléres drágább áron. Egyéb gabonaszemek közül tengeri taritot, árpa változatlan, a többi szilárd. Idő: borús.

Buzsa áprilisre	17.30—32.
Répa áprilisre	14.46—50.
Rak áprilisre	14.12—14.
Tengeri májusra	14.02—04.
Repece 1906. augusztusra	25.10—30.

Szerkesztői-posta.

L. G. Cikkek bizony „post festa” volna, belőle azonban itt közöljük az érdekeltebb adatokat:

Az arab nyelvben Imre férfit jelent. Imrének kicsinyített alakja: Imris, Imrus. A magyar nyelv nagy szótárának e magyaráza a nem helyes. Imre nevet Henrik-kel egynek venni, tévedés. A magyar nyelvtörténetben megőrzött alakok: Imbreh, Imbrüh, Embre, Emebricus, Imreh, Imrö, Emreh, Emrö, Emre, Imre. A nép nyelvében Izrek is. — A németben: Ambricho, Embrico, Imbrico, Hembrico, Embricho, Emmerich, Emriáb, Emrich. — Latinban: Emericus, — Franciában: Emry. — Angolban: Emmerick, Emmery, Emery. Hollandban: Emmerik. Olaszban: Amerigo. Szlovénban: Emerik, Mirko, Emeryk, Imre, Imrisko.

S. G. Nem közölhető. Honorárium? Trallallárium! mondotta volt néhsi Pák Albert, a szerkesztői üzenetek rettegett nagymestere!

„Itt élneked halnod kell!”

— Regény. —

Irtá: Inotay Béla. 45.

VI.

Falusi kislány Pesten.

— Csak ilyen oktondi hős volna maga a bibliában is. Ezrau, a ki ama bizonyos tál leneséért. . .

— Orja nélkül. . .

— Hitvány tál leneséért odadobta az apai örökségét!

— Hogy érti ezt, édes Elza! Én csak nem állhatok a szép jövőjű bátyám utjába.

— Hogy is állhatna! Maguk, igaz, elvonnak adósodva, de ha ranszírozom a birtokot, még mindig igen szép évidíj marad a mamának s önnek sem kell pelenkás veresket irkálnia. Különben is igen gyanus nékem az egész dolog; jól tudta Aladár, hogy magam akarok rendet csinálni, mit vág hát élelem, mikor én becsületesebben is jártam volna el.

Becsületesebben . . . ch Elza!

— Ugyan ne szánkdjék! — A mamája és Aladár jegyesem, — a kit különben néhány hete sem láttam, — higgye meg, lefőz mindke tőrket!

Emil előjön a rózskákkal. Átadja a hölgyeknek; a legszelet bet Milena kapja. Milena elgondolkozva szemléli vőlegényét. Azt hitte, hogy Jenő, a mint Budapestre költözik, állást, nevet szerez. Mindenesetre becsültetést, de micsda tekintélye lehet annak, a ki napijért tergetdik egy nem épen előkelő lipnánál? Mindenesetre tehetség, valódi költő, nagy tehetség Jenő, csakis gyöngeségén mulhatik, hogy nem alapítja meg a szeiercsőjét. De vajjon erősebb e ő maga, Milena? Hogy megy az életnek ilyen két passzív természet? Meg az a vagyonteljesítés . . . Milena jólelkű, költői kedélyű, de mindenesetre házias természetű leány volt. Ha igazán szükségessé válna a világon, ő is odsadna mindenét a világon. De ilyen oktalarral, egy ravasz urcs pusztá rábeszélésére! Ezt Milena elítélte.

A gyöngye jellemeket műveikben még tisztelhetik a nők, de az éleiben az erőt nem engedik el. Oly gyöngék maguk, hogy okvetlen támaszt is követelnek a szerelemben. Mily szépek némely poéta dalcsoái, csupa hangulat, csupa zene — ám ki vágyának táncra kelni a zenészszel? írja Vajda János.

Aztán Elza ügyesen kezdett csoportosítani. Emil Zsófi rénit fogjakaron.

— Én leszek a garde des dames jutó tréfál a mellették lépdelő Elza.

Jenő és Milena hátramaradnak.

— Szép verset írt atyám halálára, édes Jenő. Köszönöm, forrón köszönöm!

— Munkáitól sokat le fogok fordítani, mert igazán jó ember és nagy költő volt. Ön Budapestre költözik, Milena? Tarrákkal beszéltem. Egyelőre ez én kis szobámba költözik. En addig lakást keresek.

— Egyelőre . . . Addig . . . Esküvönket érti, ugyebár? kérdi Milena.

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 35. szám (B)

Debrecen, szerda, november hó 8-án:

LISISTRATA.

(Makranczos hölgyek.)

Operette 2 felvonásban. Irtá: Boltern-Bückers.

SZEMÉLYEK:

Themistokles, atheni hadvezér Polgár S.
Lisistrata, a felesége — Zilahyné V.
Bachis) Lisistrata huga Koppán M.
Cypris) Lisistrata huga Sz. Pozsonyi
Plautias, Bachis vőlegénye — Békéffy L.
Nikiás, Cypris vőlegénye — Perényi J.
Polixó massuse — Kállai Jolán.
Paulina, markotányosnő — Radó Anna.
Amor — — — — — Almágy L.

Holnap, csütörtökön, november hó 9-én:

Az erény utjai.

Vigjáték.

Irodá-áthelyezés!

Ezennel van szerenésém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint közel 30 év óta

V. Földő-utca 4. szám alatt létezett hirdetési irodámat a ház lebontása folytán folyó évi november hó 1-én

BUDAPEST, V., Mérleg-utca 12. sz. alá

helyeztem át. — — — — — Kitűnő tisztelettel

Eckstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája

BUDAPEST, V., Mérleg-utca 12. sz.

Telefon: 35—24.

13178-1905.

Hirdetés.

A Pac és Bánk erdőségeken gyakorolható makkoltatás tárgyában.

A város tulajdonát képező Pac és Bánk erdőségeken természet makknak értékesítése elrendelvé értesítetik a jószág tartó gazda közönség hogy sertéseit és juhait két darab juhot véve egy számos darabonként két korona makkoltatási díjnak előleges lefizetése mellett, ezen erdőségekre behajthatja és ott az előirt feltételek mellett az 1906. évi március hó 1-ső napjáig járathatja.

Jelentkezni lehet a mezőrendőr kapitányságnál ahol a makkoltatási díjak is lefizetendők.

Figyelmeztetnek az illető kaszáló birtokosok hogy a díjakat úgy sertéseik mint juhaik után ők is kötelesek megfizetni különben ha jószágaik kaszálójuk területén kívül találtnak mezőrendőri kihágás miatt felelősségre vonatni és bünteteni fognak.

Debrecen, 1905. október 9.

a Városi Tanács.

Szőlővessző

A világhírű

„Delawáre“

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell!

a szőlészeti kincse.

A phyloxera ellen áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Magymenyiségű sima és gyökeres **Delawáre** vessző eladás

Cím:

Szigyártó és Takács

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: **Felső-Segesd**, Somogy-m.

Legjobb bajuszpedró

a híres Debreceni

„CIVIS“ bajuszpedró

amely nem tép, de jól összetartja és nötteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

Hirdetések felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

A legjobb arcz-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér.

mely az arczot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélküli!

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Serail-szappan.

Kittinő toillet szappanok a kenőcs használatához

Epo-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsza és krém 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: **dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht evth tiszta és ment káros alkatrészek

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Auszsigban bárkinek, a ki bebizonyítja hogy szappana a „Schicht“ névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármí mosási célra, ugymint:

saját használatra

minden ruhaneműnél

és

mindenhez

a mi egyáltalában mosva lesz.

4 1/2 0/0

kamatot fizet intézetünk

1905. november 1-től betétek után.

Debrecen, 1905. november hó.

**Takarék és hitelintézet
részvénytársaság.**

Van szerecsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kézi-
elöket, kalapokat, nyakkendőket stb)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

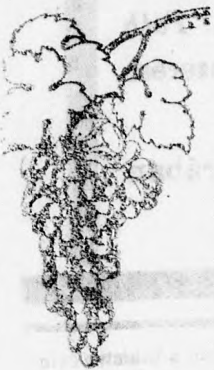
Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szíves figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,

DEBRECEN, Városháza.

SZOLOOLTVÁNY ELADÁS.

A ki egészséges, olcsó
szép szőlőt akar, bizalom,
mal forduljon

Vityé Miklós lelküismerete
sen vezetett
oltványtelepéhez

Szerb-Csanádon Torontálm
a hol szokvány minőségű
I. rendű fás, gyökeres és sima
zöldoltványok, bor- és cse-
megefajok, valamint amerikai
sima és gyökeres szőlővesz-
zők, nemkülönbén ugyanazon-
fajok II. rendű osztályzatban
a legolcsóbb árban kap-
hatók. — Szőlőugasnak-
külön. e célra választott
fajok. — Faj és arjegyzék

Kívánatra ingyen és hármentve

A számos elismerő-levél közül itten csak egy
Tek. Vityé Miklós urnak, Szerb-Csanád. A
nékem szállított 2000 drb. I. minőségű gyöke-
res oltvány 14-15 drbig mind megfogamzott
s így ezeket mindenkinek a legjobban fogom
ajánlani. Már ez idén, t. i. az első évben 3° - 4
m. hajtást hoztak, mely körülmény alalános
feltüntetést keltett. Biztosítom, hogy szükséglete-
met mindig Önnek fogom ledéni. Szívélyes
üdvözléssel Kunst Sebő, Egres.

== Egész éven át nyitva. ==

Félix-gyógyfürdő

téli és nyári gyógyhely

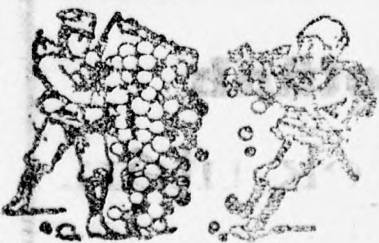
Nagyvárad mellett.

Gyógyjavallat **Csúz (Reuma)**
és **Köszvény** ellen I. ső rendű
napi ellátás szoba, fűtés, vilá-
gitás és fürdés

6 KORONÁTÓL FELJEBB.

Prospektust küld az igazgatóság.

== Egész éven át nyitva. ==

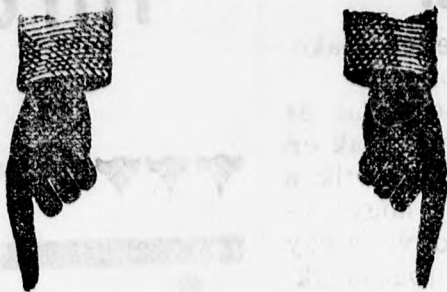
Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 25 N.-Küküllőmegye)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait
óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel ön-
özte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely
ez évben is valóban szép és minden tekintetben
kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.
Épén arjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

AKI Gyönyörűséget AKAR

szerezni magának, az nézze meg

ROSE DEVSŐ

fényes

é k s z e r - ü z l e t é t

a Hungária kávéház mellett

A legremekesebb,
legragyogóbb,
legizlésesebb,
ékszereket

ott szolid áron lehet megszerezni.

